

Leprovića 45 — Kuća je, prema prema predaji, građena 1895. god. po uzoru na izvjesnu posavsku kuću, a gradio ju je Cesar Imbre iz Obedišća.

Savski Nart 1 — Na ulaznom je trijemu zapisano: Štefan Bogdan i Marko Janković tesari, Jakob Bogdan Kralj, kuće gospodar 19 IHS 00. Prozorje bb — Tesari iz sela: Grgušići Blaž i Makar Josip.

Oborovo 226 — Na polutan je crtorezom i bojom zapisano: Štefan Sočnić 19 IHS 09, Živila Hrvatska. Hrebinec 36 — Palem Mijo Habitor (iz Ježeva) kućevlasnik Stjepan Balija, izvedeno rezbarijama na trijemu kuće.

Kako su kuće bile drvene i bez stalnih temelja, mogle su se i prevlačiti. Prema kazivanju Stjepana Pužeka iz Leprovića 42, majstor koji je prevlačio kuće na »valcima s vitlom« zvao se »vlekić«, a poznati »vlekić« je Jandrić iz Rugvice.

BIBLIOGRAFIJA

Josip Adamček: **Povijest vlastelinstva Božjakovine i okoline**, »Kaj« IV, Zagreb 1981, str. 105–134.

Josip Buturac: Brckovljani — Božjakovina 1209–1980.

Josip Ćuk: Velka župa prigorska. Zagreb 1942. godine

Enciklopedija Hrvatske povijesti i kulture, 1980, str. 580, seoska samouprava

Enciklopedija br. 6, JLZ, Zagreb, 1969, str. 728, zemljišne zajednice

Peter First: **Obnova in varstvo arhitekturne dediščine**, Ljubljana, 1979.

Stjepan Pavičić: **Moslavina i okolina**, »Zbornik Moslavine« I, Kutina, 1968, str. 127.

Nadežda Pešić — Maksimović: **O metodi istraživanja spomeničkih vrijednosti seoskih sredina**, »Zbornik zaštite spomenika kulture« XIX, Beograd, 1968, str. 105 do 116

Nadežda Pešić — Maksimović: **Spomeničke vrijednosti seoskih centara u Srbiji**, Beograd, 1984, str. 9–141.

Franjo Rački: **Popis župa zagrebačke biskupije 1334. i 1501. godina**, »Starine« IV, JAZU, Zagreb, 1972.

Davor Salopek: **Metodologija aktivne zaštite ruralnih ambijenata, studije uz pros-**

torni plan općine Sisak, »Arhitektura« br. 154, Zagreb, 1975.

Gjuro Szabo: **Izvještaj o radu zemaljskog povjerenstva za očuvanje umjetnih i historijskih spomenika u Hrvatskoj i Slavoniji za godinu 1911**, »Vjesnik Hrvatskog arheološkog društva«, NS XII, Zagreb, 1912.

Josip Trupec: **Općina Dugo Selo danas, jučer i sutra**, »Kaj« IV, Zagreb, 1981, str. 3–60.

Dokumentacija Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu

Zajednički prostorni plan grada Zagreba i Zajednica općina Zagreb, Elaborat urbanističko-konzervatorske dokumentacije, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture 1982. god.

Generalni urbanistički plan grada Zagreba

PROSTORNI PLAN REGIJE

Savezni zavod za statistiku: Popis stanovništva i stanova 1971. godine. Stanovi, godina izgradnje i kvalitet, Beograd, 1972.

IZVORI

Katastarske mape iz 19. st. — Katastarski ured općine Dugo Selo

Arhiv Kukuljević-Sakcinski — Povijesni muzej, Zagreb

ICOM — ICOM

Ne zaboravimo predmet muzeja

Simpozij ICTOP-a u Dubrovniku, 2–6. 9. 1985.

Ivo Maroević

Filozofski fakultet, Zagreb

Primljeno: 20. 1. 1987.

Potkraj ljeta 1985. god. u Dubrovniku je održan — po prvi put u našoj zemlji — godišnji sastanak i simpozij ICOM-ova Međunarodnog komiteta za odgoj i obrazovanje muzejskog osoblja (ICTOP) s temom **Ne zaboravimo predmet muzeja**. Simpoziju je prisustvovalo 18 stručnjaka iz zemlje i inozemstva, a održavao se u prostorima Interuniverzitetskog centra u Dubrovniku. Muzejski radnici Dubrovnika pružili su svesrdnu pomoć i pomogli u organiziranju pratećih aktivnosti, kao i u vođenju administracije simpozija.

U uvodnoj riječi Patrick J. Boylan (Velika Britanija), predsjednik Komiteta, govorio je o značenju teme i o dvoznačnosti naslova, koji posebice u engleskom jeziku, a uz ovakav naš pomalo doslovni prijevod i u našem jeziku, znači muzejski predmet i predmet ili sadržaj muzejskog rada. Ova dvoznačnost istovremeno ukazuje na neraskidivu povezanost muzejskog rada s muzejskim predmetima. Ukazujući na postupno smanjivanje interesa za muzejski predmet u odnosu na muzeografska i ostala sredstva koja u muzeju današnjice stoje osoblju na raspolaganju za prenošenje muzejske poruke, Boylan se založio da muzejski predmet bude u fokusu interesa, kao i u centru muzeoloških obrazovnih programa, posebno onih na sveučilištima gdje teorijski aspekt prevladava nad praktičnim.

Frans Schouten (Nizozemska) iznio je iskustva Reinwardt Akademije iz Leidena u obrazovanju studenata za praktični rad u muzeji-

ma, a u tom je kontekstu bilo i izlaganje Mette Simpson Tang (Velika Britanija) koja je iznosila objekcije na profesionalno obrazovanje muzejskog osoblja s konzervatorskog aspekta prvenstveno ukazujući na potrebu brige u rukovanju i održavanju muzejskih predmeta.

Praktične primjere iznosili su neki drugi sudionici simpozija. Tako je Jan Cuyper (Belgija) govorio o problemu rukovanja etnografskim predmetima na terenu, prvenstveno na primjerima iz afričkih zemalja, kad je na raspolaganju neuvježbano osoblje, upućujući na niz praktičnih rješenja identificirajući ih kao podlogu za specijalne programe, kojima bi se obrazovali pomoćnici pri kolekcioniranju i transportu takvog materijala. Jane R. Glaser (USA) iznijela je iskustva o gledne studije o preventivnoj brzini za muzejske predmete, koju je Smithsonian Institution provela u Pakistanu, posebno ističući probleme s kojima se susreće gost-stranac kad provodi takvu akciju u

zemlji različitih kulturnih tradicija od one iz koje je došao.

Ja sam pokušao u teorijskom pri- logu razlučiti funkcije muzejskog predmeta u okviru muzeologije kao znanstvene discipline i tog istog predmeta kao objekta izučava- nja u temeljnim znanstvenim disci- plinama, iznalazeći veze u kojima taj predmet služi kao spona između dvaju različitih znanstvenih disci- plina. U tom sam kontekstu nagla- sio kako se muzeologija zadržava na komunikacijskoj i informacijskoj razini primjenjujući sintetički pristup, a temeljne znanstvene disci- pline na dokumentacijskoj i komu- nikacijskoj razini uz primjenu pre- težno analitičkih pristupa.

Zapažena je diskusija Oystein Frø- ilanda (Norveška), koji je inzisti- rao na utvrđivanju odnosa muzeja i života posredstvom muzejskih predmeta naglašavajući da razlika između muzejske i prave realnosti mora naći mjesta u obrazovnim programima.

Peter van Mensch (Nizozemska) ni- je sudjelovao u radu simpozija, ali je poslao pismeni prilog u kome analizira muzejske predmete kao nosioce podataka, a muzeologiju kao disciplinu koja treba izučavati i štititi informacije koje su sadržane u muzejskim predmetima. Ana- lizirajući značenja daje vrlo instruk- tivan primjer načina na koji se može promatrati kartonska kutija za veliki hamburger (Big Mac Box).

Usvojeno saopćenje, kojim se iz- ražava gledište komiteta prema te- matici koja se razmatrala na sim- poziju, moglo bi se sažeti na ur- gentno traženje da se muzejski predmet i njegovo proučavanje i rukovanje vrate na središnje mje- sto u muzeološkom obrazovanju. U tom kontekstu se preventivna zaš- tita smatra bitnim sastavnim dije- lom znanja što ga moraju imati muzejski radnici. Stoga sadržaji ta- kvih programa traže stručnu i me- đunarodno prihvaćenu artikulaciju. Dio izlaganja s ovog simpozija ob- javljen je na našem jeziku u časo- pisu »Informatologia Yugoslavica«, 18 (1—2), 1986.

Sva izlaganja, program i rezolucija sa simpozija objavit će se u pose- bnoj brošuri ICOM-a u redakciji Nacionalnog komiteta ICOM-a za Jugoslaviju a izići će iz tiska u pr- voj polovici 1987. godine.

Iako je na simpoziju sudjelovalo relativno malo stručnjaka, ipak mo- žemo biti zadovoljni kvalitetom i aktualnošću iznesenih misli i isku-

stava i reći da su se Dubrovnik i Interuniverzitetski centar pokazali kao izvanredan resurs za održava- nje muzeoloških seminara i teča- jeva.

Konferencija PTT — muzeja — Stockholm, 2—5. rujna 1986.

Dunja Radošević

PTT—muzej,
Zagreb

Primljeno: 14. 11. 1985.

Godine 1986. obilježena je 350-go- dišnjica postojanja Švedske pošte pa je tom prilikom u Stockholmu organizirana velika međunarodna filatelistička izložba **Stockholmia '86**. Za radnu grupu PTT-muzeja Me- đunarodnog društva muzeja tran- sporta (pri ICOM-u/UNESCO) upri- ličena je u Stockholmu od 2. do 5. rujna 1986. godine prva samostal- na konferencija koja je uglavnom održana 1986. god. u zgradi Poštan- skog muzeja. Prisustvovalo je više od 40 sudionika iz mnogih evrop- skih zemalja te predstavnici iz Me- ksika.

Svakodnevno su, nakon razgleda- vanja interesantnih postava i pro- stora, čitani referati, koji su potom bili prodiskutirani. Tako se saznalo da svi PTT-muzeji nemaju iste sa- držaje. Primjerice, PTT-muzeji u Njemačkoj, Čehoslovačkoj, Mađar- skoj, Švicarskoj kao i u Jugoslavi- ji svojim radom obuhvaćaju podru- čje pošte, telegrafije, telefonije i filatelije. U okviru filatelističke or- ganizacije Švedska ima muzej s poštanskim i filatelističkim sadržajima a telekomunikacije su prezen- tirane u drugoj muzejskoj ustanovi koja je administrativno i jednim ho- dnikom povezana s Tehničkim mu- zejem. Zanimljiv je holandski PTT- muzej u Haagu koji svojom djelat- nošću — filatelija, povijest pošte i telekomunikacija — obuhvaća i po- vijest radija. U Velikoj je Britaniji filatelija odvojena od PTT-muzeja tako da se velika filatelistička zbir- ka nalazi u Britanskoj knjižnici u Londonu.

Uvodne su teme Konferencije bile: **Kako zainteresirati ljude za PTT- muzeje?; Koju vrstu predmeta tre- ba PTT-muzej sakupljati?; Kako za- štiti izložene predmete?; Ruko- vanje, držanje i čuvanje maraka;**

Novinske marke u Čehoslovačkoj; Različiti načini prezentiranja mara- ki i proizvodnje maraka u poštan- skim muzejima, Publikacije PTT-mu- zeja.

Elisabet Olofsson, kustos Poštan- skog muzeja iz Stockholma, dala je konkretan opis radova na rekon- strukciji zgrade Poštanskog muzeja i rada na novom postavu, navode- či pritom niz organizacijskih pote- škoća uz izričitu napomenu da nije bilo problema financijske prirode. Prikazujući povijest švedske pošte, švedski su muzealci postavljali ptt- predmete u scene oživljene lutka- ma. Vrlo je interesantan pristup lutkama. Dokumentarno su traženi podaci o osobama koje su bile ve- zane uz pojedinu vrstu izloženih predmeta. Tako je izabran tip oso- be koja je vrlo realistično, s punom ekspresijom, prikazana lutkom. Svi ostali za ugodaj neophodni — ali anonimni pojedinci i grupe ljudi — prikazani su potpuno apstraktno.

Uz drvene voluminozne i kartonske plošne skulpture zanimljiv je pri- kaz na tapetom prekritoj zidnoj po- vršini — od tapete izrađena, na sa- mom zidu, uobličena je silueta po- štanske činovnice. Po mišljenju au- torice izložba ne smije davati neu- tralan, kompletan pregled povijesti pošte već prikazati razvoj pošte u društvu, tako da posjetilac ne čita »školsku knjigu povijesti« jer mu scena budi interes i pobuđuje no- va viđenja povijesti. Tekst u poš- tanskom postavu iznosi on što se ne može vizualizirati, dok je fi- lateljijski postav opisan pratećim tekstom.

Zanimljiva su iskustva Larsa Alma, švedskog dizajnera svjetla, koji preporučuje da se u radu na mu- zejskim postavima angažiraju ar- hitekt i dizajner svjetla koji imaju i solidno muzealno iskustvo. Samo tako će se stvoriti odgovarajući ambijent u kojem će eksponati ma- ksimalno govoriti jezikom zamišlje- ne teme izložbe.

Sadašnji predsjednik Grupe PTT- muzeja pri ICOM-u, direktor že- nevskog PTT-muzeja Jean Pierre Haldi, smatra da su osnova za rad muzeja potpora i novac. U radu muzeja preporuča sakupljanje u ko- jem se polazi od širokog interesa za mnoštvo predmeta ali se isto- vremeno treba težiti i visokoj kva- liteti. Pritom treba uzeti u obzir da ono što su prethodnici sakupljali sačinjava muzej današnjice, a ono što se danas sakuplja kreacija je muzeja sutrašnjice.